

Виходить во Львовъ що Вторника, Четверга и Суботы рокъ рускихъ срятъ о 4-50 год. попол. Литер. додатокъ видається наимамъ, публікотъ" виходить по 2 печат. аркушъ кожного 15-го и поєднаного для кожного місяця. Редакція, адміністрація и експедиція підъ Ч. 44 улиця Галицка. Всѣ листи, посылки и реклами підлежать пересилати підъ адресомъ: редакція и адміністрація "Дѣло" Ч. 44 ул. Галицка. Рукописи не звертаються толькъ на попереднє застороженіе. Поштуково чисто стоитъ 12 кр. а. в. Оголошенія приймаються по цінѣ 6 кр. а. в. отъ одногъ отрочкі печатанія. Реклами пісочинати вольни бѣть порта. Предплату підлежить пересилати франко (наилучше поштовими перевозками) до: Адміністрація часопису "Дѣло" ул. Галицка, Ч. 44.

VII. Читателівъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вимовѣ я—ji, ѹ—i, и (въ переднїхъ и на концѣ слівъ)—и, и (на початку слівъ и по самоглашнихъ) = i, Ѷ (на початку слівъ) = ві.

Просимо ПТ. предплатниковъ, котрія залагають съ предплатою, о вирівненіе рестанції.

Karnośc musi być, panowie!

Мѣжъ падъужитими, якихъ допускалися папове Поляки при послѣдніхъ выборахъ до сейму, першу роль грали подкупства, — якъ се бачимъ майже зъ кожного справозданія выбору. Зъ откіжъ бралися тѣ, въ гдѣянихъ повѣтіяхъ навѣть дуже велики суми грошей на подкупства та на запоюванье темныхъ выборцівъ-селані? О сколько намъ звѣстно, грошѣ тѣ пили зъ рѣжихъ жерель: по першему, зъ всякого рода фондівъ диспозиційнихъ, по друге отъ самихъ кандидатовъ, если тѣ кандидаты буди богаті, а по третє, — и се будо головне жерело доходовъ — зъ додатку до податківъ, накладаного на дѣдичевъ.

Що такій додатки до податківъ накладаються, — на те маємо въ рукахъ автентичный доказъ. Маємъ іменно передъ собою литографовану отозву маршала ради повѣтової въ Станиславовѣ, п. С. Брыкчинського, запечатану величезною печаткою: "Wydział powiatowy Stanisławowski", и выслану безъ оплати поштової, бо на адресѣ стоять бѣжуче число урядового дѣловодства и напись "Urzedowo—sprawa publiczna".

Наводимъ текстъ отзову п. маршала Брыкчинського.

Адреса:

L.... Do Przełożenstwa Obszaru dworskiego, na ręce WPana ..... w..... Urzedowo(!) Spraca publiczna(!)

Въ серединѣ:

Wielmożny Panie!

Na odeszwu komitetu przedwyborczego z dnia 11 maja b. r. do власніцівъ вільськихъ посадлости повiatu Stanisławowskiego wystosowanu, — котрія upraszani byli na koszta przy wyborach posła do Sejmu z mniejszychъ посадлости ко-піeczne потребы przyczynic się pewnym, — wedlug bezpośrednichъ po-

datkowъ obliczonym datkiem, — uczyniło tej do 43 obywateli powiatu z całym zaufaniem (!) przesłanej odezwie — tylko 13-tu właścicielі dóbri ziemskich zadość; — gdy atoli koszta, o których mowa, stosunkowo do agitacji przez stronę przeciwną nadzwyczaj silnie rozwiniętej, — bardzo mierne, datkami od kilkunastu Panów pokryte być nie mogły, i pożyczką przez komitet zaciągnięta uzupełnione być musiały, — przeto udaje się komitet powtórnie również z całym zaufaniem do tychъ właścicieli dóbri w powiecie, którzy jeszcze z datkami zalegają, lecz na których gotowość do ofiarności w sprawach krajowych liczyć może, — ażeby do zaspokojenia zaciągniętej w kwocie .... zł. pożyczki przyczynić się raczyli.

W tym celu uprasza komitet uprzejmie W-o pana o nadeslanie na ręce podpisanej przewodniczącego komitetu, kwotę ... złotych

S. Brykczyński.

Wielmożny Pan ..... właściciel dóbri w .....

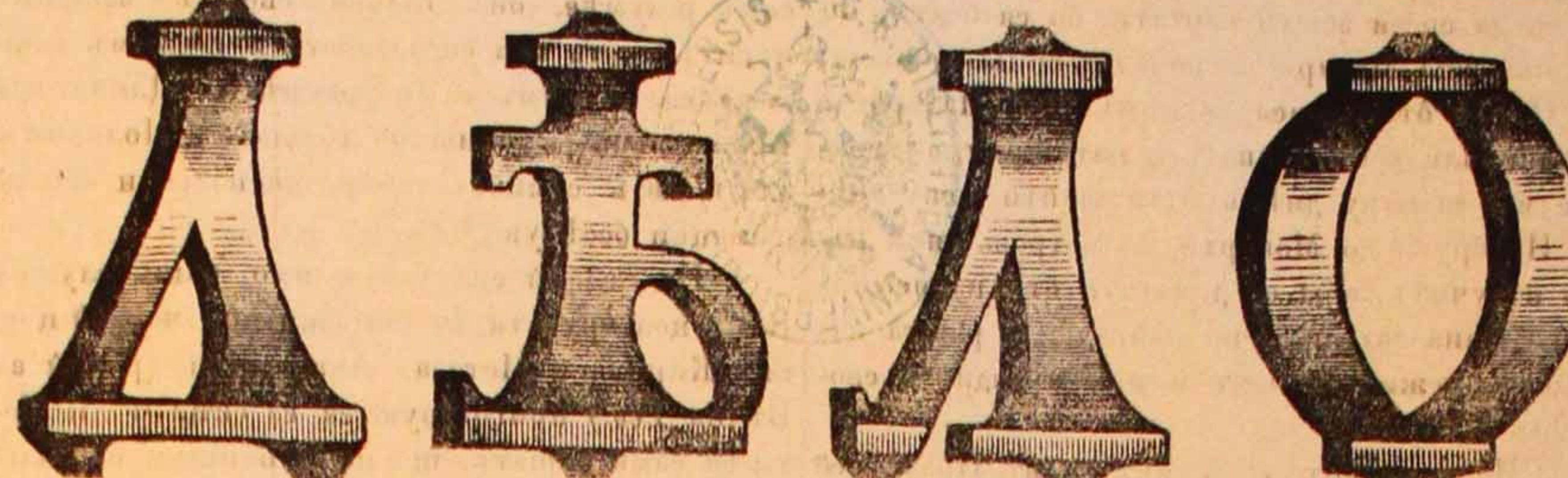
Якъ бачимъ, п. маршалокъ Станиславовскій ради повѣтової накладає па 43 властитељъ великихъ посадлостей додатокъ до безпосереднього податку на цѣли агитаційній при выборѣ зъ малыхъ посадлостей. Той додатокъ виже зекондує п. Брыкчинській отъ 13 дѣдичевъ, — 30 же дѣдичевъ очевидно не призначали комітета п. маршала накладати податокъ и его не заплатили. П. маршалокъ затягає пожичку и другимъ разомъ вже розсылає "ургень" до дѣдичевъ непослуживыхъ и непослушивыхъ Его маршалковской Милости.

Съ великомъ смуткомъ констатуємъ сей сумний фактъ непослуживости и непослушивости звѣши двохъ третинъ дѣдичевъ округа "Rząd-u moralnego" Станиславѣвъ-Галичъ — видимой головѣ того Rzadu, п. маршалкови Брыкчинскому. Bo приглянемось только близше цѣлой справѣ, a побачимо, що хотія посли закономъ державныхъ и красныхъ п. маршалокъ Брыкчинскій не має права накладаї податківъ, — однакъ посли закономъ "Rząd-u moralnego" таке право влови постѣдас, — тымъ бѣльше, що документъ выданый пимъ въ формѣ зовсімъ легальній, — отже и повиненъ кожного дѣдича обовязувати, якъ примѣромъ обовязувавъ въ роцѣ славной "karnoſci nagrodowej" — въ 1863-омъ! Що повысшій документъ выданый въ формѣ уря-

дово-легальній, о томъ нема що и говорити: запечатаный величезною урядовою печаткою выдѣлу повѣтової на адресѣ подана "Liczba" и выразно написано: "Urzedowo — Sprawa publiczna".莫жливі замѣти непослушивыхъ, що се не-урядовий актъ выдѣлу повѣтової, бо § 32 уставы зъ 12 серпня 1866 р. приписує, що всѣ документы репрезентації повѣтової повинні бути підписані єще черезъ двохъ членовъ выдѣлу повѣтової, бо §. 47 постановляє, що выдѣлови повѣтової вольно выдавати отозвы толькъ въ справахъ адміністраційныхъ до єго обсягу дѣланія належавшихъ, а въ §. 23 нема згадки о додаткахъ "на выборы зъ малыхъ посадлостей", — всѣ тѣ можливі замѣти непослушивыхъ дѣдичевъ не можуть мати въ нынішнімъ случаю підставы, бо предѣс жаденъ зъ нихъ не схоче поставити п. маршала Брыкчинського въ нехороше и непріятне положеніе супротивъ ц. к. уряду почтового, котрый, на случай, єсли п. маршалокъ Брыкчинський розсылає отозву яко маршалокъ окружного комитету выборчого, мавбы до п. Брыкчинського якусь претензію о обманѣство ц. к. почты, позаякъ посылки комитету выборчого, хочьбы его предсвідателемъ бувъ и маршалокъ повѣтової, не суть узнаний за акта урядовій, отже и не мають права ходити ц. к. почтою ex offo; — не на велику вправдѣ суму мавбы ц. к. уряду почтового претензію до Брыкчинського, а все таки здається на 10 зр. 95 кр. (43 + 30 листовъ рекомандованыхъ). Такъ отже наведенныхъ повышіе замѣтивъ п. непослушний дѣдич не повиненъ п. маршалкови чинити, але повинній узнати отозву єго документомъ — посли закономъ державныхъ и краевыхъ вправдѣ печувано-беззаконнимъ, — за котрый виси власти можуть потягнути п. маршалка повѣтової до строгой отвѣчальности, — але посли закономъ "Rząd-u moralnego" впови законнымъ, и повиненъ зложити визначену на нихъ суму до руки п. Брыкчинського, що заспокоївъ пожичку; — тымъ бѣльше повинній се учинити, що предѣс въ Станиславовѣ не выбрали посломъ любимымъ народомъ "antyparadowy" дръ Ив. Добрянській, але п. бѣ выбираный ц. к. староста! Въ виду такого "pecknego" — якъ каже Gaz. Nag. — результату, не выпадає предѣс робити п. маршалкови Брыкчинському непріятності!...

Нехай п. непослушний дѣдичъ, — дуже

Предплата на "Дѣло" для Австрії:		Для хосін
на цѣлый рікъ	12 зр.	на цѣлый рікъ . . . . .
на півъ року	6 зр.	на півъ року . . . . .
на четверть року	3 зр.	на четверть року . . . . .
съ дод. "Бібліотеки":	отъ дод.	Бібліотеки:
на цѣлый рікъ	16 зр.	на цѣлый рікъ . . . . .
на півъ року	8 зр.	на півъ року . . . . .
на четверть року	4 зр.	на четверть року . . . . .
на саму додатокъ:	на саму	також:
на цѣлый рікъ	5	на цѣлый рікъ . . . . .
на півъ року	250	на півъ року . . . . .
на четверть року	125	на четверть року . . . . .
Для Заграниці, окрімъ Россії:		
на цѣлый рікъ	15 зр.	
на півъ року	7-50 зр.	
на четверть року	3-75 зр.	
съ дод. "Бібліотеки":	на саму	додатокъ:
на цѣлый рікъ	19 зр.	на цѣлый рікъ . . . . .

сумно, що на 43 есть ихъ ажъ 30! — не чинить п. маршалкови замѣту, що єнъ въ мыслі § 17. зак. о репрезентації повѣтової складає въ руки намѣстника або єго делегата приречень, що не буде падъуживати закономъ, а лиши словиціи совѣтно свои обовязки, — бо п. маршалокъ Брыкчинський уважає себе — и такъ повинно бути — подвійнимъ маршалкомъ въ одній особѣ: маршалкомъ ради повѣтової и маршалкомъ повѣтової "Rząd-u moraln-ого"; — яко маршалокъ "Rząd-u moraln-ого" накладає на дѣдичевъ додатокъ до податківъ, а яко маршалокъ повѣтової уважає урядової печатки въдѣлу повѣтової и користає зъ добродѣйствъ ц. к. почты...

Karnośc musi być, panowie, стискаючи дѣдичевъ! — особиво въ такихъ дѣлахъ, якъ выборы зъ малыхъ посадлостей. Wyłatyswanie się z pod karnoſci obywatelskiej" нѣколи не виходить на добре. Отѣ колибъ въ бѣли заразъ на першу отозву свого маршала прислали наложений на кожного зъ васъ додатокъ до податку, бувби п. маршалокъ не потребувавъ powtornie выдавать отозвы, — а тымъ самимъ и не були бы мы нынѣ въ можности ставити "pod pregierz opini publicznej" вашу нагану досгойну нерадивостъ "w sprawie nagrodowej". Що бѣльше, на вашу нерадивость, а на "padmiar gorliwości" п. маршалка повѣтової запевно зверне тепер увагу и ц. к. Намѣстництво и, кто знає, може вѣсѧ дуже покарати тымъ, що по просту скаже вами: "Wy, obywatele stanislawowscy, nie warci marszałka nadmiernie gorliwego w używaniu powiatowej pieczęci i wysyłania ex offo "igredow-moralnych dokumentów" — я возьме отъ васъ вашего знаменитого маршала п. Брыкчинського!... Ось до чого може довести "brak karnoſci w obozie narodowym"!...

Зъ 1848 року.

(Давній матеріалъ до оціненія новихъ заходовъколо польско-руськихъ угодъ.)

(Дальше.)

Чехи здаються досить нашой справѣ пріильни бути, якъ ємъ тобъ може повзяти зъ устъ Палачівого, Шафарика и іншихъ знакомитихъ мужівъ того нар'ду; такоже и зъ тогъ, що на обѣдъ, якій давъ тутешній губернаторъ, гр. Тунъ (Thun), для Славянъ, ме-

Організація суспільної працѣ Русинівъ.

(Присвячено другому вѣчу народному.)

(Дальше.)

Переведеніе въ житіе постановъ сего вѣду приняла на себе ново-утворена Галицька рука Матиця. Зъ повисше наведеного подѣлу на видѣли видно, якъ широкій зачеркъ дѣяльності виличено саму литературно-просвѣтнemu тошариству, а треба признати, що якъ на той часъ першого просвѣта галицькихъ Русинівъ нашій учени и любителъ рускої просвѣти бралися до дѣла зъ великою спідомостю нашої народної самостійності литературномъ и етнографичномъ на подставѣ живого языка народного руского. Розуміється, що силы були за слабі, але було рука зъ, що була заслуга та чеснота.

1. розписати премію на популярну історію "Галицького княжества и королевства" 1), а п. Рачинський привівши на 100 червоніць, (про котрій мы нѣгде не находили оподія вгадки);

2. видати учебникъ для науки співу для школъ народныхъ²⁾;

3. вбирати пѣсні народні з напівами³⁾;

4. видавати популярну часопись для народу и постаратися о розширеніе єи на Українѣ⁴⁾;

5. видати зборникъ лучшихъ поезій и пісністей рускихъ для молодежі⁵⁾;

1) Сімъ заплялася тенеръ "Просвѣта" и видала вже 4 часті. 2) Учебникъ такій видавъ о. І. Шушковскій и п. Кипріянъ, а співваникъ: Юр. Федъковичъ, І. Воробкевичъ и проф. Вахилінъ (накладомъ "Газеты Шкільної"). 3) Заходомъ п. Бучинського, Стефановича, В. Навроцкого, М. Царя, Ів. Франка и і. зѣбрано много матеріалівъ печатанихъ въ часописахъ и особливихъ зборникахъ. 4) Наука, Руска Рада, Письмо зъ Просвѣти, Батьківщина — виручили Матицю. 5) Сімъ заплялася тенеръ "Просвѣта" и видавъ проф. Єв. Желеховскій.

6. видати книжку популярну о садовнищтвѣ и птицеловствѣ⁶⁾;

7. заняться виданьемъ руского словаря⁷⁾.

Дошло до того, що не толькъ не скликано опіса загальнъхъ зборобъ, але не було чутки и про застѣданія вѣдѣлу. не оголошувано спроваданія зъ єго дѣяльності и понехане всякихъ виданій. Доперіа дво-чи три-лѣтніе накликувань въ робжихъ часописахъ, якъ вже мы замѣтили, пробудили нашу стару инітицію въ тяжкого просвіти. Допускаємо, що Матиця має тепер якъ найлучший замѣтъ и бажає сторицею винагородити занедбаніе; однакъ думаемо, що тепер вже не пора ити до згаданою дорогою. Нынѣ треба числитися съ тимъ, що въ часі сну Матицѣ повсталі новій творицтва стъ подобною цѣллю, хочъ бѣльше спеціальною, якъ тов. "Просвѣта", "им. М. Качковскаго" и "Господарско-промислове

жи 20 гостями, котріи властивимъ билетомъ запрошены були, въ нашої секції толькъ чтырехъ запрошенихъ було, то есть: одинъ Полякъ аль Галичина, Валевскій; одинъ Полякъ аль Познанського, Цибульскій, литератъ; а насы двохъ: я и Борисъкевичъ.

Довго въ насы чекати треба, абы ся розвинуть такъ якъ ту народовъ патріотизмъ. Гвардистовъ вже коло десять тысячъ, пѣснѣ патріотичнѣ въ устахъ навѣтъ дѣтей. Гвардисты, особливо студенты, машеруючи, опрѣдь музикѣ спѣваютъ хоромъ. Рада народова, котрои предсѣдателемъ самъ губернаторъ Тунъ, нараджуясь надъ важнѣшими речами краю; а що Чехи по отдалености цѣлкомъ въ Бѣдні до Інсбрука цѣлкомъ збрвали комуникацію съ министерствомъ вѣденскімъ, — огожъ въ ради обирають секції для справъ такихъ, котріи властиво до рѣжнѣхъ министровъ належать. Бюрокрація тутъ здѣшнѣ знесена. На Нѣмцѣвъ поукладали найзабавнѣшъ пѣснѣ. Словомъ, Чехи зовѣтъ ся зачали самъ рядити, и толькъ тримаючися династії Габсбургоси, цѣлеси Фердинанда за крѣля свого унають.

Нась всѣхъ досыть гречно прияли, а такъ намъ, якъ и академикамъ нашимъ, котріи въ Бѣдні тутъ поприѣзджали, а которыхъ ѿсмо для нашої помочи въ Празѣ затримали, повызначали мешкане по приватныхъ домахъ. Я однакже и Борисъкевичъ зѣстались таки въ гостиницѣ домъ „ zum schwarzen Ross“, а то найбѣльше для того, що и самыи сходитися часто выпадає до обрадженія и близко намъ есть до Музеумъ, где ся секції Збору отбуваютъ; але праца такъ велика, що мало коли передъ друговъ годиновъ ідея спати. Доказательствомъ того есть, що першій листъ доперва бѣтъ мене читаєте, и то, якъ видите, за писаря просивъ си академика нашого Попеля.

Теперь укладавмо разомъ съ Поляками петицію до Монархи, где межи іншими просимо, ащобы якъ найборще бувъ скликаный соймъ во Львовѣ, складаючися въ посланиківъ выбранихъ черезъ наши людь на засадѣ найлиберальнѣшой. Въ Бѣдні трудно, ѹбъ передъ нашимъ соймомъ прійшовъ вальный соймъ (Reichstag) до скутку, бо и Чехи не мыслять передъ своимъ соймомъ посылати депутатовъ на соймъ вальный до Бѣдні, еслибы въ самѣй рѣчи бувъ такій тамъ скликаный. На выпадокъ однакже, еслибы въ нашомъ краю депутатовъ на такій вальный соймъ обирали, заше мыслю выступити яко кандидатъ на выборця и на депутата; въ той цѣлі поручачюся Вамъ, честнѣй Брати! — Якъ довго ѹже тутка забавимо, залежить бѣтъ залагодженія спольнѣхъ нашихъ славянскихъ интересовъ.

покликаныхъ або зло волъ людей, а навѣтъ взытися за выдаванье часописи церковной. Отдѣль правничій мѣгбы занятьися не толькъ выданьемъ и обясненіемъ давнихъ памятниківъ руского праводавства, але и нынѣшніхъ законовъ державныхъ и краевыхъ, тай уложеніемъ терминологіи правничои и въ той цѣлі вѣтіи въ порозумѣніе єсть „Кружкомъ Правниковъ“ и притягнути численныхъ рускихъ юристовъ, адвокатовъ и профессоровъ права. Отдѣль філософіи и наукъ природныхъ найшовы нынѣ такожъ добрій силы, котріи могли быть хѣсномъ трудитися для науки рускіи, казакъ, пѣсень и і. сѣвѣглій руского народу, высѣдити край нашъ подъ взглядомъ плодовъ и геологичнѣмъ, занятьися збираньемъ матеріаловъ дотычныхъ и постаратися о науци дѣла о тыхъ предметахъ въ языцѣ рускому. Дуже важный бубы отдѣль исторично-географичній. Доси не маємо нѣ исторії, представляючи цѣлій образъ рускої минувшости, нѣ географії, нѣ етнографії, нѣ статистики руского краю; многій матеріалъ историчній, записки и т. і. ще не вѣданій, бѣгато треба бы ѹбъ зобрести, высѣдити, описати. Силы единицъ до такої працѣ за слабъ, бо тутъ треба засобовъ греческихъ и сполученіи цѣлі громады фаховыхъ людей. Утворилось передъ двома роками руске археологичне товариство у Львовѣ, але мы не подыбали нѣгде справодаванія о его дѣяльности и успѣхахъ. Ще на Гѣтѣвѣдѣ рускихъ учченыхъ предкладавъ крылъ. А. Петрушевичъ утворити руске историчне товариство и археографичну комісію. Думаемъ однакъ, що нема потребы раздробити силы нашихъ на закладанье ѹже три новихъ товариствъ, а теперъ коли бѣтъ Матицѣ переняли значну часть роботы вгаданѣ вже три нови товариства, моглабъ она принятьсѧ за таку задачу. Належало бѣтъ толькъ притягнути нови сїжжі силы фаховы, а коли суть историки рускіи, котріи можуть трудитися для краковской академіи наукъ, то могли бытъ вйтися и людь готовій до такої працѣ въ исторично-географичнѣмъ отдѣль Матицѣ. (Даліше буде.)

Олегъ.

Сербы и Кроаты вже на другій тыждень хотуть до своги землѣ вѣтати, бо ся боять, що и такъ вже Мадяры не почали вѣйни съ ними; бо Сербы зторвались зовѣтъ Мадарѣвъ, установили собѣ войводу и патріарху, и власне має за пару днѣвъ бѣти вѣти депутацію до Інсбрука до Монархи, съ котровъ ся и наша получить, абы ся домагати бѣтъ найсѣнѣшого Пана затвердженія войводы, а решта народовъ, межи котрими и мы, правдивої свободы.

Не выставите собѣ, якъ ту въ Празѣ всѣпстро и малѣвничо выглядяе. Опредѣлъ рѣжнѣхъ униформѣвъ гвардії тутешнѣхъ дадайте народовъ уборы рѣжнѣхъ Славянъ: Сербовъ, Кроатовъ, Дальматовъ, Словенцівъ, Моравцівъ, Поляківъ — яко Русинъ въ уборѣ Сарматскѣмъ выступивъ гр. Стецкій, — а будете мати образъ славянскаго колериту. Каждыи Славянинъ одинъ до другого въ своїмъ языцѣ промовляє и якосъ ся розумѣаетъ; а наї но рѣкъ, два, а въ арозумлѣнію одного Славянина съ другимъ здає ми ся не буде вже жадної трудности. На секції якъ и въ іншихъ нашихъ бесѣдахъ, такъ съ собової якъ и съ іншими Славянами навѣтъ и съ Поляками говоримо по руски, якожъ и наші новіи чи поверненіи Русини, яко то: Даѣдушицкій, Стецкій, Погодовскій съ нами принаймѣ толькъ бѣтъ по руски. На запровадженіе Збору, що ся єсть великою торжественностю учинило, кождый во Ѣщѣвѣ славянскѣхъ въ власнѣмъ языцѣ мавъ мову. Въ нашої руско-польской секції выбраніи були на мовцівъ въ стороны Поляківъ князь Любомирскій, въ стороны нашої я; але що въ день запровадженія 2-го червонця — запевне що-мъ цѣлу нѣчъ не спавъ — раптомъ ємъ заслабъ, промовивъ за мене коротко Борисъкевичъ.

Дакувиши то Богу, що-сѣмо тутъ приѣхали, бо доперва теперъ неяко познали своихъ братей-Русиновъ Славяне и чей борще буде и сївѣтъ о насы знати. Для того тежъ, хотъ бысьмо нѣчо навѣтъ бѣльше тутъ не выскали, то вже той великій для насы пожитокъ, що сталисьмо яко народъ самоистини.

Много намъ однакже ѹже потреба працювати, абы наша милая руская народовость такъ ся розвинула и вѣдигла, якъ ту ческай. Тому прошу и взываю Васъ, вправляйтесь, колько лишь можете, що рускѣмъ; бѣтъ дѣйте межи собової по руски, привычайтѣ дѣти Ваші до такъ милого и бѣтъ Славянъ улюбленого языка; таже то не толькъ вымагає бѣтъ насы милость до народовости, але и власній пожитокъ, бо якъ видите въ укладовѣ нашихъ, урядники мусять по руски говорити и писати, але тежъ и повинѣ для Вашихъ дѣтей отворилися поле, где намъ вже не будуть на завадѣ чужкіи насланники. Я тутъ черезъ короткій часъ такъ ємъ привыкъ до нашої миленъкої мовы, що коли де приходить часомъ по польски говорити — рускіи ми ся слова мѣшають, и въ самѣй рѣчи вѣтъдатися мусимо, и съ трудностю приходило намъ отповѣдати, коли намъ наші противники закидали, що якъ мы можемо признавати до рускої народовости, коли навѣтъ власногого языка не вмѣмо и въ власнѣхъ домахъ, особливо у священиківъ, по польски говорити звѣтъдимо. Для того ѹже разъ взываю Васъ и заклинаю на Бога, покиньте той звѣтъдай такъ для нашої народовости згубный и для нашого власногого добра школливый и наї въ Вашихъ домахъ іншай мова не постане, якъ наша руска, наї Ваші дѣти съ матернѣмъ молокомъ висисаютъ замилованье до люби нашої народовости и нашого наї вѣтъ славянскаго краснѣшого языка. Не выставите собѣ, що наї ту працѣ коштує въ бороненію народности. Вѣбудилисъ ѹже тутка во сну пятьсотлѣтнаго, найже она ся съ силової вимагає, живѣтъ и управляетъ ѹже усуваючи хотбы съ трудностю приходило, завады и перешкоды, котріи на дорої народовости нашої стоять. Най жаденъ день не mine, въ котрѣмъ бы Ваші дѣти поступку въ языцѣ рускѣмъ не учинили; не говорѣтъ инакше до нихъ, якъ лише по руски, абы ся до того языка привычайли; прецѣнь и на наученіе ся іншихъ языковъ досыть имъ ѹже часу вѣстане. Не толькъ Поляки намъ закидали, але и Чехи ся намъ дивують, що такъ нашъ языкъ занедбалисъ. Жичивымъ собѣ, щобы всѣ наші, особливо священики, въ Празѣ були, абы ся навчили шанувати и любити свою народовость, якъ ту кождый въ славянскѣхъ народовъ, хоть анѣ такъ историчнѣхъ анѣ такъ великихъ — пятьнайцять миліоновъ — свою народовость любитъ. Сербъ, Кроатъ, Слованъ.

чикъ и т. п. не пытає, що го Чехъ або Руцинъ розумѣє, днѣ только своимъ языкомъ мовитъ, хоть має способисть и іншимъ языкомъ съ другимъ ся порозумѣти. Для того ѹже наші Русини не толькъ съ Полякомъ, але навѣтъ самъ съ собової по польски або по нѣмецки бѣтъ.

На Зелені свята мыслимо нашу службу Божу целебрувати въ старожитній ческай церкви Кирила и Метода. Академики (рускій въ Вѣдні Ред.) приготовуются со спѣвомъ и Чехи ся самі тѣшатъ, що по славянскому по колъкасостъ лѣтъ зновъ чуті будуть літургію.

Я хотъ недавно бѣдаленій бѣтъ Васъ, чую велику тугу за країмъ нашимъ, и ѹбъ Богъ давъ, абы якъ найборще наші тутъ интереса залагодити и бѣти выїхати; до того тажъ ту дорого, що ся мѣдно обавляю, абы мої запасы ѹже на мѣсці не вычерпалися. Що тежъ тамъ мое Школо¹) робить; що тамъ наша „Рада Народова“ Яворовска? Бѣтесь Бога, утримуйте єю, нѣжъ самъ приѣду, що сподѣваюся за сїмъ, бѣтъ днѣвъ наступити повинно. Сподѣваюся также ѹже до Васъ хотъ оденъ листъ написати. Щоби Вы хѣтилими отплатити вѣтъ-за-вѣтъ, то пишѣтъ підъ адресомъ: „Gasthaus zum schwarzen Ross“. До боршого вѣбужженія патріотизму руского залу- чаю Вамъ пару пѣсенъ ческихъ.²)

Але, але, щоби тамъ зачали формувати гвардію, уважайте, прошу Васъ, ѹбъ таї була чисто руска; коменду руску має уложити Стецкій, давній полковникъ козацкій. Даѣдушицкій повѣдає, що якъ толькъ прїїде до дому, запровадить заразъ у себе гвардію рускую, козацкую.

Кончу мій листъ, бо толькъ менѣ, якъ мому академикови вже ся хоче спати, бо то вже трета година по опівночи, а вчора и оногда также ся борще не пішло спати.

Честный Стефане! Той листъ перечитавши ва Радѣ, ѿщи ще екайстує, такоже іншимъ священикамъ, а именно брату мому, бѣтъ ѹже той умиснимъ чоловѣкомъ до Старича або до Курникъ до кс. Кечури.

Поздравяючи Васъ найсердечнѣй поручаяюши Вашої памяти и Вашої молитвѣ — Вашъ щирый пріятель Гр. Г. — Прага 9-го Червонця 1848. (Підпись и дата власноручнї).

P. S. (написане власноручно): „Нашихъ професоровъ³) взываю, що всї сили приложили до наученія ся языка нашого, бо по вакаціяхъ запевне наступитъ вже регуляминъ на засадѣ нашихъ обопольныхъ укладовъ ѹже до школъ. Нѣмчизна запевне возьме въ лобъ, и толькъ буде для тихъ, котріи хочутся языка того вчить; за тое колько ся лише дасть, будутся запроваджувати науки языковъ славянскіхъ, розумѣється, при языкахъ нашихъ головныхъ: рускѣмъ и польскомъ. Заразъ по моїмъ поворотъ до нашого краю запроектую во Львовѣ комісію до організації школъ народовъ и до уложенія книжокъ въ народовомъ языцѣ.

Мы теперъ власне радимо, якій бы сподѣбъ найлекшій бувъ, аби усунути впливъ борокрації на виборы наші до сойму въ Львовѣ, о котрый, якъ ємъ више сказавъ, маємо Монарху нашого якъ въ найкоротшомъ часѣ скликати (? Ред.), а котрого заданьемъ буде уложить право виборове. Добре було, мої любими Брати, аби ся вже теперъ остерѣгали людей бѣтъ борократій, — бо вѣдомо Вамъ, якъ дуже нашъ людъ по селахъ звѣтъ вѣрити урядникамъ циркуловимъ. Боже заховай, аби людъ ся бунтувавъ, але аби ся освѣтивъ, якъ дѣлати мѣс, аби наша народовость ся занесла и аби наші колись були щасливі. — Еще разъ, будьте правдивими Русинами! Гр. Г.

(Конецъ буде.)

Банкъ красовий.

(Конецъ.)

Реасумуючи се, що мы повыше навели, хочемо сказати ѹже колька слівъ о значенію банку краевого для „краю“ въ загалѣ, — а для нашого народа, нашихъ мужиковъ-хлѣборобовъ въ особенности. Мусимо супротивъ сего банку тымъ бѣльше станути на становиску нашого селянства, позаякъ ѹже одній сторонаї самі його ініціаторы на першомъ мѣсці по-

мѣжъ цѣлями банку ставлять подвигненіе рольництва краевого, а въ другої сторони селянство наше становити головну, величество нашого народа.

Для кого заложений сей банкъ, ѹбъ єго закладають? — Судячи въ історії тої кладинъ, ходило и повинобы було ту передовѣсію о упадаюче дробнѣ рольництво въказавъ на се вже дрѣ Добрянській въ склонѣ бесѣдѣ. Тымчасомъ въ статутовѣ банку було, ѹто пожички гипотечнї, котрій бѣтъ дававати, будуть переносити веरавъ суму боргу, ѹто отже такій банкъ не дуже радо буде дѣллювати дробнѣшій пожички, и въ лѣпшомъ разѣ лише небогато взыратися на мали пожички. Дальше читаемъ въ Шточцѣ автѣстного меморіалу п. Вротн. кредиту лишь черезъ посерединнѣ кальнихъ фінансовихъ інституцій грошей и повѣтіть, — а видаєвъ облигациї мунальныхъ вказаю наї такоже дуально, ѹто видаєвъ, ѹто видаєвъ кредиту лишь черезъ посерединнѣ кальнихъ фінансовихъ інституцій грошей и повѣтіть, — а видаєвъ облигациї мунальныхъ вказаю наї такоже дуально, ѹто видаєвъ, ѹто видаєвъ кредиту лишь черезъ посерединнѣ кальнихъ фінансовихъ інституцій грошей и повѣтіть, — а видаєвъ облигациї мунальныхъ вказаю наї такоже дуально, ѹто видаєвъ, ѹто видаєвъ кредиту лишь черезъ посерединнѣ кальнихъ фінансовихъ інституцій грошей и повѣтіть, — а видаєвъ облигациї мунальныхъ вказаю наї такоже дуально, ѹто видаєвъ, ѹто видаєвъ кредиту лишь черезъ посерединнѣ кальнихъ фінансовихъ інституцій грошей и повѣтіть, — а видаєвъ облигациї мунальныхъ вказаю наї такоже дуально, ѹто видаєвъ, ѹто видаєвъ кредиту лишь черезъ посерединнѣ кальнихъ фінансовихъ інституцій грошей и повѣтіТЬ, — а видаєвъ облигациї мунальныхъ вказаю наї такоже дуально, ѹто видаєвъ, ѹто видаєвъ кредиту лишь черезъ посерединнѣ кальнихъ фінансовихъ інституцій грошей и повѣтіТЬ, — а видаєвъ облигациї мунальныхъ вказаю наї такоже дуально, ѹто видаєвъ, ѹто видаєвъ кредиту лишь черезъ посерединнѣ кальнихъ фінансовихъ інституцій грошей и повѣтіТЬ, — а видаєвъ облигациї мунальныхъ вказаю наї такоже дуально, ѹто видаєвъ, ѹто видаєвъ кредиту лишь черезъ посерединнѣ кальнихъ фінансовихъ інституцій грошей и повѣ

надъуживаются на філії oświaty „narodowej“, вмѣсто бути розсадниками правдивої просвѣтї; всюди бачимо один полонізаційній змаганії, покриті недостаточно лиши пустими фразами. А „край“ тымчасомъ бересь закладати великихъ банкъ!.. Чижъ можна ту повѣрити, щобы банкъ сей мѣгъ — если навѣть скоче- розинути хосенну дѣяльностъ?.. Чижъ при- звѣтствїй господарцѣ повѣтівъ, призвѣтствїй, власити всюди, де сего найменше треба, съ intencjami narodowem, можна повѣ- рити въ „розвужденіе ініціативи приватної“, „подвигненіе краевого рѣльництва“?.. Помина- ємъ вже се, що поки не уможливиться селянамъ нашимъ яка-така людска екзистенція, поті- закладини банків будуть виглядати впростъ на іронизованье тяжкого упадку нашихъ се- дній...

Мы не запознаемъ хосенности доброго банку. Мы можемъ навѣть смѣло поручити нашимъ селянамъ, задовженіемъ въ банку ру- стикальномъ, конвертою ихъ довѣрь на довги въ банку краевомъ, вже хочъ бы вѣвъгляду на дуже низкій процентъ, — очевидно, если толькі при тѣмъ самъ банкъ краевый не схоче робити трудностей. Краевій капиталісты будуть дуже користно и безпечно льо- кувати свои капиталы въ листахъ заставныхъ банку краевого. Толькоже все те не управявяще предстаєти банку, яко вѣвъхъ и вся спасаємо інституцію „краеву“, не авѣльнявъ ще отъ іншихъ, о много хосенійшихъ захѣдовъ около поднесена селянсьства. Проєвѣта, усуненіе съ порядку дневного всякихъ непотрѣб- ныхъ, зовсмѣнь не-краевихъ intencjami narodoweych, строга контроли господарки повѣтівъ и краевої, — вистарчаюча помочь краєва, тамъ где она дѣйстно потрѣбна, яко на пр. запомоги въ часѣ неурожаївъ, регуляція рѣкъ и пр., — отпомѣнне и справедливе переведеніе комасації грунтівъ, ревізія сервитутівъ, ас- курадції противъ елементарнихъ шкодъ, сти- сле виконуванье закондѣвъ, поправа закондѣвъ несправедливыхъ, — hic Rhodus, hic salta, — тымъ передовесъмъ панове займѣтися, а то- гда буде користь и въ банку. Маємо право домагатися отъ васъ сего, робити вѣсть за все лихо отвѣчальними, — тымъ бѣльше, що всюди самій пластиесь, всюди настъ вистикаєте. Усуньте дѣйстній причини лиха, займѣтися щиро народомъ, вмѣсто туманити россциу ludek и свѣтъ свѣдомо пустими фразами, обѣцювати ему золоті гори, кривдачи его вѣдѣстности бѣль милосердія.

Яко бачимо, годъ долядѣтися въ новомъ банку якихъ бѣльшихъ корисег для нашого селянсьства и маломѣщансьства. Стань фактический на довго еще мабуть остане той самий. Поки-щ треба у насъ усилити дѣяльностъ по повѣтакъ и громадахъ, слѣдуючи прімѣрови гдѣжихъ дальше поступившихъ громад. Ин- телігенція наша може при тѣмъ знайти широке поле до попису, — а спеціально що до духовенства, то не зашкодить ту пригадати ще разъ примѣръ Ирландії, где именно духовенство стало дѣйстній единій опорою вновнѣ вивлащеного селянсьства, — просвѣчавъ, терпѣть и працює съ нимъ разомъ.. Великій банковій інституції намъ поки- щаши.

Але чимъ оправдати цѣлу сю велику ре- кламу, съ котрою банкъ краевый закладається?.. По що-жъ то представляються закладини сего банку въ вѣвъхъ польскихъ часописяхъ яко фактъ надъзвычайно важный?.. Чижъ вѣвъ ти, що такъ о тѣмъ банку выражаютса, що добачають въ вѣвъхъ навѣть заповѣтъ якоись нової, щасливої ери, — дѣйстно переконаній о вѣвъхъ тѣмъ, що кажуть, а головно о тѣмъ, що банкъ дуже много причиняется до економичного поднесена „краю“ т. в. значило- бы: вѣвъхъ его верстъ?.. Зъ откі ся згоди мѣжъ польскими органами, бѣль рѣжници партії?

Fecit — сї prodest, каке приповѣдка. Треба факты брати въ вязи съ іншими фак- тами. — §. 63-ї статутовъ банку привеза- доты банку (по якимъ часѣ) до розпоряди- мости вѣтшої krajowosci. Меморіалъ п. Врот- новскаго говорить мѣжъ іншимъ о bogactwie narodowem, o pryzszych losach Ojczyszczu. При- гадуєш намъ мимоволѣ бѣдѧ п. Меруновичъ въ сїмъ за банкомъ; отповѣдаючи дрови Добрян- скому, заікнувшись щирецко-львовскій посолъ за- разъ на початку о тѣмъ, що наша бѣдѧ никъ не виступивъ противъ банку за для тихъ причинъ, на котрій покликався, але въ політического погляду, бо анѣ бѣнъ (другъ Д.), анѣ его товаришъ не будуть мати впливу на

сїй банкъ.. Яке наївне признанье! Отже ю Руїни въ горы вѣвъ впливу — и нагляду — на банкъ вилючаються! — Читаючи панегирики польскихъ газетъ, напотыкаємося (на пр. въ такомъ на позѣръ echt-loyalniomъ „Часѣ“) за кождымъ словомъ такожъ на bogactwo narodowe, interesu narodowe, Ojczyszczu.. Наведеній подробности поясняють намъ трохи властиве вначеніе банку, поясняють всюю голосну рекламу. Отъ на пр. въ 1863-омъ р., яку бы тобу мали народові панове выгуду, если були такъ були мали народові.. чи тамъ „краевый“ банкъ. А яко розумѣти въ фирмѣ банку слово „краевый“, на се вистане собѣ пригадати наведеній выше §. 2-ї.

Банкъ буде оперувати на велику скамлю, буде тягнути великий звеки, — рускій (и мазуркій) мужикъ ручить за благоденствіе банку.. Выдѣль краевый укрывашъ своего часу дово гефіцитетъ, мимо вѣвъхъ люстраційныхъ комісій... Признаємося, що дуже интересній думки переходять черезъ умъ, пригадуючи собѣ всякий такій и подбій подробності. Мимоволѣ пригадуєш намъ и — gwardja narodowa, и секундогенітура, и kóika rolnicze, и Macierz, и комитетъ narodowho wydawnictwa, — sejm krajowy, rady powiatowe, Landerbank... Мимоволѣ пригадуєш намъ горяча оборона Landerbank-u въ „Czas-ѣ“ противъ „Reform-ї“, держана въ тѣмъ дусѣ, що для pryzszości Ojczyszczu конче треба, щобы Поляни мали грошѣ.

Русиновъ въ сїмъ вже такъ икъ немъ, все въ польскихъ рукахъ — банкъ народовій готовъ. Теперъ прайдесь Полякамъ (въ дальшомъ розвою pracy organicznej w galicyjskiej „Polscie“) подумати хиба о поднесенныхъ вже минувшого року и въ „Gaz. Narod.“ и въ сой- мовомъ польскомъ „Kolѣ“ идеяхъ дра Ясненського, а la „pal w leb maczugę“, або: „gazety ruskie należą konfiskować 25 razu, gaz ro raz, a potem da capo al fine“. Не наша воля. Нашъ мужикъ мусить на все се дивитись, „ручити“, платити.

Отсе властиве, що такъ скажемъ, ядро значенія банку. Яко найновѣйшу вѣдомостъ потузмо ще, що дні 2 липня с. р. отворюєсь банковий отдѣль краевого банку.

Оповѣстка.

Выдѣль краевого королевства Галичини и Володимирія съ великимъ княжествомъ Краковскимъ подав симъ до загальній вѣдомости, що д. 2 липня с. р. вѣстя отворений Банкъ краевый, именно отдѣль банковий, вказаный въ §. 2 буквѣ В. статута. Близшій подобности въ тѣмъ взгляду подадуть осебій оголошенія Дирекції Банку краевого.

Bo Lwovѣ d. 15 червня 1883.

Маршалокъ краевий:

Дръ Николай Зыблікевичъ в. р.

Членъ Выдѣлу краевого:

Дръ Іосифъ Верещинський в. р.

ПЕРЕГЛІДЪ ПОЛІТИЧНИЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(На постономъ сего дні застѣданю три- буналу адміністраційного) занало рѣшенье, которое може послужити цѣкавимъ объясненіемъ громадской ординації виборчої въ Галичинѣ. Основуєш на §. 14 ординації виборчої для громадъ, который признає священикамъ, урядникамъ, учителямъ и т. п. право голосованія въ первомъ колѣ, безъ взгляду на то, чи якій ти особи вилячулють податокъ, пріймавши майже въ вѣвъхъ галиційскихъ громадахъ звичай, що въ списѣ виборцівъ при іменахъ тихъ особъ не выражается пріписаного имъ въ громадѣ податку и не включася его до загальній суми податку, на основѣ которою переводится подѣль виборцівъ на 3 кружки. Одинъ зъ виборцівъ паднѣсть зъ того поводу при постономъ виборѣ въ Дрогобичи замѣтъ, що таке поступуванье есть нелегальне и що черезъ тую манипуляцію складъ всѣхъ кружківъ виборчихъ мусить вилясти и вакише, наколибъ кождому виборцеви пріписувано оплачувану въ громадѣ суму податковъ.

(Пополненіе дотації дефіцитовъ), которое предметомъ резолюції, внесеної передъ са- мимъ закрѣпляемъ рады державной, поступило вже одинъ крокъ напередъ. — Отвѣтно резолюції, ко- дотерпѣршій звичай ухвалювана буджету дер- жавного що року, але щобъ сейчасъ тепер ухва-

редъ наконечнимъ полагодженемъ справы кон- групи духохенствства, прінялося за провізориче получше дотації дефіцитовъ, видало міністерство вѣроисповѣданія въ порозумініи съ міністерствомъ фінансівъ препорученіе до намѣ- стництва и управительства краевихъ, щобы въ всѣхъ взгляду достойнихъ случаїхъ признають поліщеніе пенсії дефіцитовъ, — взгляду стоялия отповѣдній внесенія міністерству.

— Миністерство зарядило именно вже

давнійше, що намѣстництва можуть приволяти на підвищенія толькоже до висоти 315 зр. а. в., а рѣшено що до підвищенія до 420 зр. застѣрело собѣ міністерство. Щобы тій провізориче пенсії священичі ефектувати, бѣдѣло кредит додатковий изъ 2-ї піврѣбре 1833 р. до висоти 35—38 тысячевъ зр., — бо підвищенія пенсії въ загалѣ толькоже за 2-ї піврѣбре будуть призыва- тися. — Заразомъ заявило міністерство, що буде старатися найлише дотаціями приходи- камъ, о сколько лише буде можливимъ, давати сего року бѣльшій запомоги.

(Законъ о регуляції гѣрскихъ рѣкъ), котрого проектъ виїдає поки що въ архівахъ ради державної ухвали парламентарного тѣла, въ вѣроятно въ найближшій осісії палати послѣдній приїде на порядокъ дневний, має особливо Ѷ възглядѣ на гористій край монархії велику досяглість економи- чну. — Підѣль възглядомъ юридичнимъ становити себѣ законъ якъ и всѣ другій закони адміністраційної натури розширеніе принципу вилядання, бо принає властителівъ грунту взгляду пред- приемству інтересованому правильнимъ отпливомъ води право, и на сусідніхъ грунтахъ ставити будовати и загаломъ пріорітати мѣри, щобы у- можливити правильність отпливу гѣрської води.

Слабкою стороною проекту є то, що дні не вискає обов'язку пріорітати роботи потрѣбні до переведенія регуляції, — бо въ браку примусу

не кождый буде користати зъ добройстїв закону, но пожитокъ его не дастъ заперечити, если зважиться, що заможні особы поодиноки, чи товариства будуть мали можливостъ переводити регуляцію. — Що правительство въ предложенії проекту не висказало засади примусу, котрія въ нѣшніхъ часахъ възглядомъ може драконіскою, дастъ легко зрозумѣти, коли зважимо загальній економічний станъ, котрый зъ одного сторона не дає можливостъ кождому поодинокому властителеви взятия за регуляцію гѣрської рѣкъ, зъ другою же сторони въ державі сама не розпоряджає фондами, котрій бы позволяли єй сповнити мисію субсидіарної помочи. — Наше правительство не могло въ той справѣ зайняти такого становища якъ пр. Француске, котрое виступає яко пріорітати и на цѣлі переведенія регуляції має до диспозиції фондъ 220 мільйонівъ франковъ. — У настъ матеріальна співвѣчуча державы може бути дуже маленька, бо обмежалася на суму 500.000 зр. рѣбної підмоги и толькоже на случай, колибъ законъ о фондѣ меліо- раційномъ, котрого проектъ отъ 2 лѣтъ залигає въ палатѣ пословъ, буде ваконечно ухвалений.

(Роботники фабричні) въ Фльорідорфѣ въ числѣ 805 заперстали до постенії газетъ робити, подаючи за причину обстоятельство, що мусить працювати більше якъ 12 годинъ. — Въ Вѣднії ведеся сильна агітація за страйкъ межі поміщиками пекарськими, котрій на недавно отбу- тому згromadженію, що числило близько 2000 уча- стниківъ, що ентузіазмомъ принимали завѣзанія до отказання въ роботѣ.

(На покритїї коштами коронаціїної мисії въ Москвѣ) має правительство зажадати Ѷ спільніхъ делегацій, котрій зберутся въ жовтні до Вѣднії, додаткового кредиту. Кошти посольства вносяться після інформації N. fr. Presse, за котрою сю вѣстъ подається, 60.000 — 70.000 зр.

(Соймъ шлескій), котрый зачавъ нарады дні 28 мая, скончавъ дні 12 червня майже зовсмѣ незамѣтно свої засѣданія. — Загальній спокй сесії сеїї перервала толькоже дискусія надъ новелю школи. — Соймъ преноручичъ възлови краевому, щобы застановивши надъ вліяніемъ школи новелъ и въ слѣдуючій сесії здавъ зъ того справу.

(Розпорядженіе възложуване до новель школи) same що ляло зъ печати и становитъ предметъ живої дискусії въ газетахъ, котрій отповѣдно зъ засѣданію становищу видить въ інѣмъ то добрій то ліхій сторони. — Близше звѣненіе сего розпо- драженія подадомъ для браку мѣсяця познѣйше.

ЗАГРАНИЦЯ.

Імеччини. Днівники берлинські широко розписуються о новомъ правительстївѣ проектѣ церковнімъ. Днівники ліберальни та виступають противъ проекту, то знова мовчать дипломатично. „Nat. Ztg.“ пише, що правительство пруске зложило оружіе передъ папою, а „Germany“ жадає радикальної ревізії законовъ масивъхъ. Комісія пруского сойму до новель церконо-політичної отбула вже перше свое засѣданіе, на котрому міністерство горячо боронивъ новелъ, а посли зъ центрумъ застереглися, що новелъ все таки ихъ не вдоволює и що цѣль ихъ за- ходить и на дальше буде — органічна ревізія вѣвъхъ.

Причиною, для чого Бенінгзенъ, знайний провідникъ лібераловъ імеччини зложивъ оногда оба свои мандати: до ради державной и до сойму пруского, має бути не спирає церконо-політичної угодаю, на котру Бенінгзенъ будѣмъ то згождуюсь въ суперечності до цѣлої своєї партії, але — якъ доносить „Frankfurter Ztg.“ спирає бюджетова. Якъ звѣтило, кн. Бисмаркъ зажадавъ отъ ради державной, щобъ закинула дотерпѣршій звичай ухвалювана буджету дер- жавного що року, але щобъ сейчасъ тепер ухва-

тила буджетъ на два роки, 1884 и 1885. Розу- мєєся, що поступовї і ліберали побачили въ тімъ домаганію зовсмѣ недозвінливій намѣръ кн. Бисмарка — підкопати и такоже заложити бодай енергічні протесту. Рихтеръ, хотѣвъ передъ другимъ читаньемъ правительстївѣ представленья заложити бодай енергічні протесту. Рихтеръ послухавъ Бенінгзена — предложеніе правительстївѣ зстало приняте въ другомъ читань. Очевидна рѣчъ, що по такій помилцѣ не оставало и Бенінгзену нѣчого, яко виступити зъ парламенту.

Первъ выпавъ дуже поважно. Завтра, с. е. въ недѣлю, буде дана въ-друге „Олеся“ на дохѣль будовъ передмѣской церкви „на Ланахъ“. По послѣднію представлению въ цондѣблокѣ, на дохѣль пп. Попелѣвъ, выде трупа до Дрогобыча, и дасть тамъ первое представление 21 л. с. м. („Пентелей Трубка“), 23-го „Зъ ступиня на отпень“, а 24-го „Капраль Тимко“. Позаякъ нашому театрови въ Стрыю не поводилось добрѣ, тоже поручаемъ его тымъ большоѣ уважѣ патротичныхъ дрогобычихъ Руиновъ.

— „Угро-русь“ куріозумъ. Послѣдне (22-е) число унгарской „общественной, церковной и литераторной“ газеты „Карпатъ“ — цѣле, до посѣднаго слова, мадарске!.. Лишь цѣны пренумераты и имя типографій выписаны по руски. Eljen Magyarg-Orgszag! — Справа руска на Угорщинѣ сильно поступает на... „передъ“. Замѣтне се, что тал одробина, которая часомъ печатается по руски, написана „языческимъ“, которое мало что по-нитѣшише отъ мадарскаго. Чижъ дивуватись „успѣхамъ“ сего „органа“?

— Др. Антонъ Калина, знаменитый польскій ученик-лингвистъ, доцентъ львовскаго всеучилища, выѣхавъ недавно до Болгаріи, чтобы на мѣсци разрѣшили многиѣ важнѣ питанія, отнесаися до старословенскаго, а взглядно староболгарскаго языка. Дръ Калина звѣстный въ кружкахъ русскихъ академиковъ въ своемъ прихильности для Руиновъ.

— Зъ Стрыя пишутъ намъ: Завтра въ недѣлю три товариства отрѣйскаго, именно: товариство мѣщанскѣе „Звѣзда“, музичне „Гармонія“ и „Любителѣвъ спѣву народнаго“ удаются окремыми поѣздами на екскурзію до Моршина, где отбудеся забава съ танцами при двохъ музикахъ, штурчныхъ огняхъ, пусканію балоновъ и при хоральномъ спѣвѣ. Брама входова до Моршина буде пристроена въ двѣ фаны одну съ рускою а другу съ польскою барвою и съ такими же написями. Вступъ и оплата желѣзницѣ до Моршина стоїтъ 1 зр. бѣ особы, а 2 зр. бѣ родины. Отѣзѣдъ о год. 2 пополудни, а прѣѣздъ о 10 год. вечеромъ.

— Іоанъ Гуркаевичъ, учитель народной школы въ Залесцахъ, пов. бобрецкого, упокоился въ 47 роцѣ житя, а 23 роцѣ учительства. Вѣчна ему память!

НАУКА, ШИТКА И ЛИТЕРАТУРА.

— „Якъ заводити Правды на ладъ Закомарской Правды? — Розказавъ Данило Танячевичъ, духовный Закомаря, засновникъ и голова Закомарской Правды.“ — Пѣдъ такимъ заголовкомъ вышла на-кладомъ „Батькѣвщина“ въ друкарнѣ товариства имени Шевченка давнѣшиє вже на мѣ заповѣдѣна брошурою о. Танячевича. Брошуро обнимае 16 сторінъ великої бѣсѣдки и коштує 10 кр.

Загальний Зброй

членовъ Общого роїль.-кредитн. Заведеня, зъ ряду 9-ти, отбувся въ середу 18-го (30) маю, пѣдъ предсѣдательствомъ Вир. крыл. Гр. Шашкевича, въ присутності прав. комисара п. Пивернца, ц. к. нотаря п. Шемеловскаго и 11 делегатовъ. По звѣчайшому открытию зброяни, директоръ Заведеня, адвокатъ дръ І. А. Добрянскій, прочитавъ слѣдующе справо-данье о дѣяльности сего Інститута въ минувшомъ роцѣ:

— „Мм. пп! Зѣбралися Вы ту на нынѣшній дни, щобъ выслушати справо-даніе о дѣяльности нашого Заведеня въ предѣдьбуомъ роцѣ и принятіи до вѣдомості еї результаты. Якъ зъ предлежачаго баланса Вы узнати можете, всеобщій результатъ 1882 роцю въ поровнанію съ предпѣдьчимъ роцомъ

менше вдоволяючій. Причины уменьшена нашихъ доходовъ суть розличніе. Передовсѣмъ зачинити належить исключительный мѣстній отнешеніе, требуячій при веденію дѣлъ особеної оглядности, а частею и повздержимости; кроме того въ поровнанію высокіе отсотки, которыѣ мы зберегаючимъ у насъ оплачуючіе, якъ то Вы зъ конта зыску и страты въ позиціяхъ страты отсоткѣвъ бѣ зберегаемого и куррентного конта отсоткѣвъ узнати зволите, значительныѣ вклады въ новій дѣлословіи, такъ именно въ нашу філію въ Тернополі, где закуплено и построено обширній магазинъ изъ склады збожа, отдѣль заставничій, которыѣ введеніе въ житѣ требовало большого капитала, а наконецъ значиѣ подъышеніе жалованія, якъ мы чиновникамъ Заведеня соотвѣтно увеличиваючійся цѣнѣ теперѣшнаго часу удѣлили, якъ и принятіе новыхъ чиновниківъ и слугъ, условлене открытиемъ Заставничого Отдѣлу.“

Оборотъ въ поодинокихъ дѣлословіяхъ дѣлословія, хотя и есть совершиено вдоволяючій, не досигає высокости предѣдьчичаго роцю, такъ якъ мы поводувалися бѣльшою осторожностею.

Основана въ 1881 роцѣ Філія въ Тернополі, маюча задачею комисійне дѣлословіо збожеве, выказує въ загаль зовѣмъ вдоволяючій результаты, которыѣ мы однако въ теперѣшній роцѣ не зачили, намѣраючимъ та же мати якус резерву.

Съ концемъ 1882 роцю получили мы концепцію на открытие Заставничого Отдѣлу, который мы съ 1-мъ груднемъ 1882 р. и открыли, а который такъ успѣвае, що можемъ па будущоѣ на безпечнѣй и значиѣ приходы числити. Такъ якъ часть веденія того дѣлословія буває дуже короткій, не ренесли мы приходы зъ сеи отрасли на будущій роцъ. Хоть справо-даніе, що до той отрасли належати буде на роцѣ слѣдуючій, подаємъ тутъ мимоходомъ, для поясненія еї жизненности, где-котри цифри. До вчерашнаго дня включено приято заставѣвъ 23.432, на то выплачено 121.577 зр. 50 кр., а зверено вже 50.337.36, выкуплено заставѣвъ 12.364. Если розважаєтися, що отдѣль еще половина роцю не существуетъ, належить признати, що отрасль таї принесе намъ значиѣ зыски.

Якъ мы Вамъ вже въ послѣдній справо-данію своего часу докладали, закрыли мы въ мартѣ мѣсяцѣ 1882 р. существувавшій лавочній отдѣль, отдавши его новоосновавшомуся товариству и не потерпѣвші при тоймъ нѣякої страты въ капита-лахъ, въ ту отрасль вложенныхъ.

Іпотечно-пожичковый отдѣль.

Такъ якъ намъ до нынѣшнаго дня, не смотричи на своечасне піо-даніе обѣцяніе выс. ц. к. Министерства, не повелося получить позволенія на емпюю заставныхъ листовъ, вслѣдствіе чого не було подстави для веденія той отрасли дѣлословія, то не удалили мы въ 1882 р. іпотечныхъ пожичокъ и сальдо тихъ же, вслѣдствіе звортнихъ платежей, уменілось.

Дуже вдоволяючимъ есть покрыть выказаного въ блянсѣ сальда 860.799.69 по той именно причинѣ, що оно полягає на 34.267 моргахъ 135 квадр. сяжняхъ земли, который по мысли статутарного оцѣненія ре-презентуютъ стоимость 2,058.987 зр., не вчислючи въ то стоимості ре-презентуемої находочимися на нихъ господарскими будынками въ приближній цѣнѣ 1,000.000 ар.

Зачетный отдѣль.

Отрасль того дѣлословія, на которую звертаємо всю нашу увагу, а котрая оказується жизненною и здорововою, такъ якъ она обезпечена табулярно, выказує въ поровнанію съ предѣдьчимъ роцомъ совершенно вдоволяючій результаты.

Съ концемъ 1881 р. остало . . . 180.921.09

Въ теченью 1882 р. выплачено . . . 178.467.80

Разомъ . . . 359.288.89

Стигнено въ 1882 р. . . . 145.788.94

Остає съ концемъ 1882 р. . . . 213.499.95

Есконтъ вексель.

Въ тоймъ направлению видѣлись мы (по поводу численніхъ кридъ въ мѣстѣ) принужденными, предпринять большої обмеженія кредиту и ограничити дѣлословіо, що тымъ способомъ обезпечитися передъ значиѣшиими стратами, по котрой то причинѣ дѣлословіо въ той отрасли въ зврнанію съ предѣдьчимъ роцомъ оказується бѣльшоѣ обмеженіемъ.

Съ концемъ 1881 р. остало . . . 419.268.33

Есконтовано въ 1882 р. . . . 1288.537.86

Разомъ . . . 1707.806.19

Реесконтовано и стигнено . . . 1205.369.08

Остає . . . 502.437.11

Щадничій вкладки.

Взростъ вкладаемыхъ въ нашомъ Заведенію на щадничій книжки капиталовъ увеличиває постійно, а сальдо того конта поднеслося, въ зврнанію съ минувшимъ роцомъ, о 210.395.06 зр.

Съ концемъ 1881 р. остало . . . 815.239.60

Вложено въ 1882 р. . . . 570.185.95

Разомъ . . . 1.385.325.55

Выплачено въ 1882 р. . . . 359.750.89

Остає . . . 1.025.634.66

Вкладки на текучій рахунокъ.

Сума тыхъ вкладокъ уменьшилась троха въ зврнанію съ минувшимъ роцомъ, що однакъ, зо взгляду на взростъ щадничихъ вкладокъ, не має бѣльшого значенія.

Зъ 1881 р. остало . . . 752.500.77

Въ 1882 р. вложено . . . 153.703.51

Разомъ . . . 906.204.28

Выплачено въ 1882 р. . . . 189.746.85

Остає . . . 716.457.43

Удѣлы.

Число нашихъ членовъ увеличилось въ ми-нувшомъ роцѣ о 232 лица, вслѣдствіе чого сума удеїловъ въ зврнанію стъ 1881 р. взросла о 2320 зр.

Всѣ та цифри указують на утѣшительне уопіванье нашего Заведеня, а если розважаєтися, що фондъ резервовъ въ минувшомъ роцѣ о 10.000 зр. убѣльшився, то откровенно заявляемъ, що спокойно въ будущої смотрѣти можемъ и въ виду тихъ результатовъ просимъ, що Вы зволили удеїлати намъ абсолюторію.

Всїдѣль за тымъ ревизоры предложили спра-воздань о становѣ рахунковъ Заведеня и внесли, що збораніе дало управителю абсолюторію. Дальше рѣшено: 20% зъ чистого зыску опредѣлiti на резервовий фондъ и на мѣсце уступившого члена управляючого Совѣта крыл. дра Делькевича выбрано о. Алекс. Виханьского. На томъ скончилися нарады и зборанье було закрито.

— На памятникъ бл. п. Володимира Барвінського прислали дальше: Ви. судія М. Михайлікъ въ Путіловѣ (отъ одного православнаго священика) 5 зр.; о. И. Жаркій въ Селискахъ 1 зр.; п. Бордунъ во Львовѣ 1 зр.; о. И. Лотоцкій въ Полоніяхъ 1 зр. 50 кр.; о. И. Руденський въ Новомѣсту (зѣ складки) 2 зр. 30 кр., за „Скошений цвѣтъ“ 1 зр., — разомъ съ попередніми 1035 зр. 03 кр.

— На фондъ стипендійнаго имени Вол. Барвінського вилынуло зъ розпродажи „Безталанного Сватана“, „Отчіту“ и „Бесѣдъ“ 3 зр. 40 кр. — Разомъ съ попередніми 503 зр. 19 кр.

Заявленье.

Позаякъ гдѣякіи паны и підпаны въ Яро-ромъ тыхъ дописей до „Нового Пролома“ въ нихъ говорится про господарку яворовскую ихъ чи мало заворушено споконъ завадило про-ихъ редакціи „Нового Пролома“ не писати, або Львовѣ днія 3 (15) червня 1883.

В. И. Маслакъ.

Просьба.

Брати во Христѣ! Ратуйте такъ нещаднаго чоловѣка, бувшаго народного учителя, Отѣбъ на груди, и не може собѣ самъ на чубъ хлѣба заробити, бо тяжко ослабленію на сиди. Прото удає ся до Васъ, Брати, и просить Васъ на милость Бога не опустѣть бѣдака, але поруйте, а Богъ за тое Вашъ надгородити, а яко буду Бога просити за ваше здоровье.

Стефанъ Паславскій, въ Корытникахъ, юта Красиць.

ОПОВЪЩЕНЬЕ.

Заѣйтъ торговельный, які показавъ въ вѣхѣ частихъ Франціи и Швайцарії зиенюю фабрики

ШВАЙЦАРСКОГО

ГОДИННИКАРСКОГО ЗВЯЗКУ

бѣдати свою бѣльшоѣ вѣликии запасомъ богато низше цѣны выробу, щоши лини по мусѣти бѣгравіяти своимъ зиенюю работникомъ и мочи сповити свою грощ зѣбовозія. — Число маючихъ випродавати зиенюю бѣдати обмежене; що отже за малы грощ зиенюю находити бѣдати добрий годинникъ, зволиць найстарыи удаиться до низше поданои адресы. За добрыи годинникъ гарантуете на 10 лѣтъ.

1000 штукъ цимандрѣвъ въ найкрасшой оправѣ зъ праудивого никелевого срѣда, гравирований и гильошевій, пакаючі мінукъ и секунди, впередъ 12 зр., — пакаючі 6 зр.

1000 штукъ кишеневыхъ анкірѣвъ, въ оправѣ зъ праудивого никелевого срѣда, найточнѣшої зг҃тавї, съ подвѣйномъ ковертомъ, пласкимъ склономъ і смалованымъ циервалтотомъ; ізвѣчайшої зиенюю впередъ 24 зр., — теперъ лиши 740 гр.

1000 шт